

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

INSTRUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA ZA NISKOUGLJIČNO GOSPODARSTVO

Branka Pivčević Novak

Služba za održivi razvoj

Sektor za klimatske aktivnosti i održivi razvoj

Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora

LIFE tematski info dan
Zagreb, 28.3.2017.

INSTRUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA za niskougljično i kružno gospodarstvo

Kružno gospodarstvo je koncept održivog gospodarstva u kojem se ulaganjem u zelene tehnologije i inovativne proizvode bolje upravlja resursima i sirovinama, po načelu da sve što se uzme iz prirode prirodi i vrati. Time se smanjuje ukupan negativan utjecaj proizvoda na okoliš, a gospodarski subjekti postaju izrazito konkurentni na tržištu.

SNAŽNO PODUPIRU NISKOUGLJIČNO I KRUŽNO GOSPODARSTVO

- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15)
- I. Nacionalni akcijski plan za zelenu javnu nabavu za razdoblje od 2015. - 2017. godine s pogledom do 2020. godine
- Plan zaštite okoliša RH za razdoblje od 2017. do 2024., pred usvajanjem
- Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, u izradi
- IV. Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti (2017. – 2019.) u izradi

INSTRUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike je nacionalno nadležno tijelo za:

- **Eko-oznake**

- znak zaštite okoliša Europske unije

- nacionalni znak zaštite okoliša Prijatelj okoliša

- **Sustav za ekološko upravljanje**

- i neovisno ocjenjivanje (The European Eco-Management and Audit Scheme) – EMAS

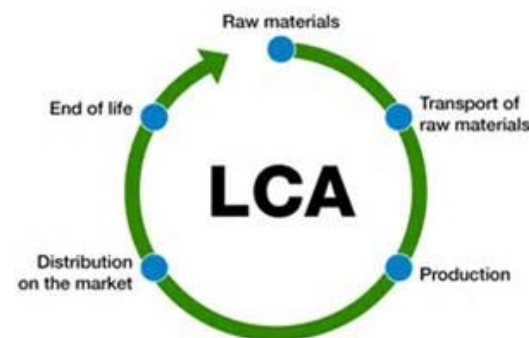

- **Zelena javna nabava – ZeJN
(Green Public Procurement)**

INSTRUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA

- **dobrovoljni**
- promoviraju visok stupanj **okolišne učinkovitosti** proizvoda ili organizacije
- promoviraju **robu i usluge** sa smanjenim utjecajem na okoliš / okolišnim / ugljičnim otiskom
- promoviraju **zeleno upravljanje** organizacijom
- potiču razvoj i proizvodnju **zelenih proizvoda**
- uzimaju u obzir **životni ciklus (LCA)** i značajan utjecaj na okoliš
- cilj je smanjiti negativni utjecaj na okoliš, klimu, resurse i zdravlje
- dio politike održive proizvodnje i potrošnje

**INSTRUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA POKREĆU INOVACIJE
TE POTIČU RAZVOJ I PROIZVODNJU ZELENIH PROIZVODA
I USLUGA!**

EKO-OZNAKA EU Ecolabel

- Dodjeljuju se **proizvodima (robe i usluge)** s manje nepovoljnim utjecajem na okoliš i klimu, koji su u isto vrijeme prihvatljivi za okoliš i visoke kvalitete
- proizvodi moraju udovoljiti strogim **mjerilima EU** razvijenim za specifične skupine proizvoda
- službena eko-oznaka Europske unije **EU Ecolabel**
- 29 skupina proizvoda i 1 skupina usluga
- prema međunarodnoj normi za eko-označavanje ISO 14024 EU Ecolabel spada u **eko-oznaku Tipa I**
- više informacija na internetskoj stranici Europske komisije: <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/> i internetskoj stranici Ministarstva zaštite okoliša i energetike: <http://www.mzoip.hr/hr/okolis/eko-oznake.html>

Znak EU-Ecolabel u Hrvatskoj

STANJE

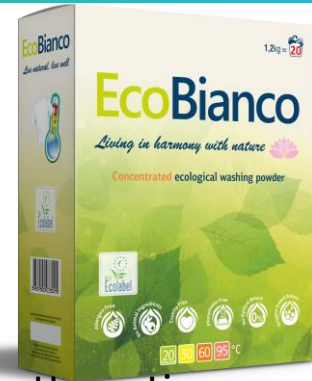
- u 2016. godini dodijeljen je prvi znak EU Ecolabel za deterdžent za rublje EcoBianco (Ecology 108 iz Pule)

CILJ

- povećati broj nositelja znaka EU Ecolabel u Hrvatskoj i jačanje prepoznatljivosti ovog znaka kao znaka kvalitete

IZAZOVI

- povećati interes proizvođača, trgovaca i pružatelja usluga za znak EU Ecolabel
- približiti EU Ecolabel javnosti i ojačati njegovu vidljivost među mnogobrojnim ostalim eko-oznakama i tvrdnjama
- ojačati svijest hrvatskih gospodarstvenika o važnosti i dobrobiti EU Ecolabel u rastu konkurentnosti na zajedničkom osviještenom tržištu EU
- Prepoznati legislativne i druge prepreke
- Promocija održivih životnih stilova

EMAS – Eco-Management and Audit Scheme

- sustav **ekološkog upravljanja i neovisnog ocjenjivanja**
- namijenjen svim javnim i privatnim **organizacijama**
- promovira učinkovitost organizacija s aspekta zaštite okoliša i smanjenja emisije stakleničkih plinova
- omogućava procjenu utjecaja na okoliš organizacije, poboljšava upravljanje i smanjenje okolišnog otiska organizacije
- sustav EMAS je nadogradnja međunarodne norme za sustave upravljanja okolišem **ISO 14001** uz dodatne elemente:
  - **stalno djelovanje** kako bi se postigli ciljevi zaštite okoliša,
  - **neovisnost** (verifikacija Izjave o okolišu)
  - **transparentnost** (Izjave o okolišu su dostupne javnosti)
  - **angažman zaposlenika**
- više informacija na internetskom **Portal za EMAS**
<http://emas.azo.hr/> - informacije, prijava, registracija

EMAS u Hrvatskoj

STANJE

- **nema organizacije** koja je registrirana u sustav EMAS
- veliki broj organizacija koje su certificirane prema normi ISO 14001 (HRN EN ISO 14001:2015)
- pri Hrvatskoj akreditacijskog agenciji koja vrši akreditaciju i nadzor okolišnih procjenitelja sustava EMAS **ne postoje nacionalna akreditirana tijela** koja vrše verifikaciju uvedenog sustava i validaciju Izjave o okolišu, ali mogu se koristiti međunarodni

CILJ

- povećan broj organizacija registriranih u sustav EMAS

IZAZOVI

- Kako potaknuti organizacije na osvještavanje svog negativnog djelovanja na okoliš i mogućnosti za unaprjeđenje okolišnih parametara
- ojačati svijest vodstva organizacija o sustavu EMAS i dodanoj vrijednosti njegovog uvođenja u organizaciju
- Prepoznati legislativne i druge prepreke

Zelena javna nabava - ZeJN

- dobrovoljno; tijela javne uprave potiču se na kupovinu zelenih proizvoda i usluga,
- namijenjen obveznicima javne nabave prema Zakonu o javnoj nabavi
- potiče razvoj zelenih proizvoda, usluga i radova a time zelenog i niskougličnog gospodarstva
- EU je razvila zajednička mjerila za **21 skupinu proizvoda i usluga** (koje se najčešće nabavljaju u postupcima javne nabave)

2015. - VRH donijela **I. Nacionalni akcijski plan za zelenu javnu nabavu za razdoblje od 2015. do 2017. godine s pogledom do 2020. godine** s nizom mjera u svrhu uključivanja zelenih mjerila u tehničke specifikacije za javnu nabavu.

http://www.mzoip.hr/doc/nacionalni_akcijski_plan_za_zelenu_javnu_nabavu.pdf

Više informacija na internetskom **Portal**u o ZeJN: <http://www.zjn.hr/>

ZeJN u Hrvatskoj

STANJE

Prema statističkom izvješću za javnu nabavu za 2015.g. mjerila ZeJN su korištena u manje od 1 % sklopljenih ugovora.

CILJ

DO 2020. GODINE U **50% POSTUPAKA JAVNE NABAVE** U HRVATSKOJ UKLJUČITI MJERILA ZELENE JAVNE NABAVE.

IZAZOVI

- Poboljšati praksu uvođenja mjerila ZeJN unutar postupaka javne nabave i jednostavne nabave
- Razdioba informacija i edukacija o ZeJN neposrednim provoditeljima ...
- Nedostaju „baze podataka” o zelenim proizvodima i uslugama
- Instrumenti stalne podrške i savjetovanja o ZeJN (npr. helpdesk i sl.)
- Izračun energetske uštede

green procurement

HR Web:

<http://www.mzoip.hr/hr/okolis/eko-oznake.html>

<http://emas.azo.hr/>

<http://www.zjn.hr/>

Hvala na pažnji!